

SUNDHEDS- OG SYGDOMSTEGN HOS STUEFUGLE

Det er en god idé at være forberedt, inden uheldet er ude. I denne folder vil du finde sygdomstegn hos din fugl, du kan være opmærksom på.

De fugle vi oftest beskæftiger os med, er fra naturens side en del af en samlet flok. Her trives de i samspil med deres artsfæller, og i flokken øger de deres overlevelsesmuligheder. Fugle er byttedyr, og naturen er selektiv, når det gælder overlevelse – de stærkeste fugle overlever og danner fundamentet for en stærk flok. En svag eller syg fugl bliver udstødt, netop for at beskytte hele flokken mod angreb fra rovdyr! Derfor viser fuglene ingen svaghedstegn, før det er meget kritisk og fysisk umuligt at fortsætte kampen.

Vore fugle er meget sjældent udvalgt efter princippet ”Den stærke overlever”, og nu er vi flokken, som bærer hele ansvaret for fuglens ve og vel.

Vore største udfordringer hos stuefuglene er og bliver fejlnæring, indavl og dårligt miljø.

En fugl som trives, er nysgerrig, larmer, fjerplejer, spiser varieret kost, lægger en samlet klat og bader ofte. Intervallerne mellem badning er oftest både individuelle og artsbestemte, men alligevel er det en pejlesnor på en velfungerende fugl.

Tjek din fugl dagligt! Den sunde fugl har klare friske øjne, er nysgerrig, har en stram velplejet fjerdragt, spiser varieret, tager bad, flyver og er aldersbetinget aktiv. Sunde fugle fælder fjer og dun gennem hele året, dog er der en reel fældningsperiode på 3-5 uger hvor det er voldsommere end ellers.

Sunde fugle skraber i bunden, gylper mad op og fodrer vore hænder og tremmer. Dette kaldes rede eller begyndende yngleadfærd. Det gør de både som ungfugle og også som voksne, igen er vi flokken/magen, og denne adfærd eller tilnærmelse er, omend uønsket, helt naturlig.

TJEK FUGLEKLATTEN!

Den giver ofte en klar pejling på, om noget er ved at gå galt. Kend normalen, så du kan se, når de forandrer sig. Overgange til andet og nyt foder giver altid forbigående forandringer.

Normalt skal afføringen helst være sammenhængende. Urinen skal bestå af en gennemsigtig og klar væske. Foder, der indeholder meget væske, som f.eks. grøntsager og frugt øger andelen af urin. Uraterne (de cremede, hvide affaldsprodukter fra nyrerne) er ofte opløst i urinen eller kan ligge som en ring rundt om afføringen.

Vær på vagt, når du ser:

- Mindre antal eller mængde af klatter
- Urater og urin ændrer farve til gult og grønt (ofte pga. leverskader)
- Øget vandindhold i afføringen (dvs. diaré), som betyder, at den ikke længere hænger sammen, men er opløst i mindre dele i urinen
- Øget mængde af urin. Fuglen kan dog stadig have normal sammenhængende afføring, dvs. at det ikke altid er ensbetydende med diaré.
- Mindre mængde afføring, men øget mængde urater (f.eks. ved appetitvægring)
- Blod i afføringen (forgiftning)
- Forekomst af ufordøjet mad i afføringen (f.eks. ved skader på mave-tarmkanalen)

VÆGTTAB

En fugl kan langt hen ad vejen skjule, at den er syg, men vægten lyver ikke! Tjek fuglen for vægttab, spids- eller hul brystmuskulatur.

En god metode til at opdage tidlige forandringer i fuglens sundhedstilstand er at veje fuglen regelmæssigt og føre journal. Fuglen skal altid vejes om morgenen, inden den har fået morgenmad, men efter den store morgenklat. Vejer man den på forskellige tidspunkter af dagen, bliver resultatet usikkert, da man ikke kan vide, hvor meget fuglen har spist, drukket og klattet.

Tjek fuglen for

- Unormalt tab af fjer og hullede fjer, herunder selvdestruktiv plukning
- Snavsede eller klistrede fjer over næseborene eller omkring kloakken
- Propper i næseborene
- Rødme, hævelse eller manglende fjer rundt om øjnene
- Skællet hud eller næb
- Manglende mønster, sår eller blankslidning på undersiden af fødderne
- Fuglen halter eller skifter kropsvægt fra det ene ben til det andet
- Forvoksede næb eller kløer.
- Små forandringer i tale-, bide- eller spisevaner
- Adfærdsændringer generelt

Kontakt en fuglekyndig dyrlæge, når du er det mindste tvivl, om din fugl er syg!

Find en liste over fuglekyndige dyrlæger i Danmark under på punktet 'Links' på

www.dansketamfugle.dk